

EUROOPA ÜLEMKOGU

**Brüssel, 17. detsember 2010
(OR. en)**

EUCO 30/10

**CO EUR 21
CONCL 5**

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: **EUROOPA ÜLEMKOGU
16.–17. DETSEMBER 2010**

JÄRELDUSED

Delegatsioonidele edastatakse lisas Euroopa Ülemkogu (16.–17. detsember 2010) järelused.

Kogu kriisi jooksul oleme me võtnud otsustavaid meetmeid, et säilitada finantsstabiilsus ja soodustada jätkusuutliku majanduskasvu taastumist. Me jätkame oma tegevust ning EL ja euroala väljuvad kriisist tugevamana.

Majanduskasvu väljavaated paranevad ja Euroopa majanduse põhinäitajad on tugevad. Käesoleval aastal varem kasutusele võetud ajutised stabiilsusvahendid on osutunud kasulikuks, kuid kriis on näidanud, et rahuloluks ei ole põhjust. Just sel põhjusel leppisime täna kokku tekstis, millega tehakse aluslepingusse piiratud määral muudatusi, et luua alaline mehhanism kogu euroala finantsstabiilsuse tagamiseks. See muudatus peaks jõustuma 1. jaanuaril 2013. Samuti kinnitasime uuesti oma pühendumust jõuda 2011. aasta juuniks kokkuleppele majanduse juhtimist käsitlevates seadusandlikes ettepanekutes, eesmärgiga tugevdada majandus- ja rahaliidu majandussammast ning jätkata Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamist.

I. MAJANDUSPOLIITIKA

1. Euroopa Ülemkogu tervitas oma eesistuja aruannet, mis lähtub ülemkogu 28.–29. oktoobri 2010. aasta järeldustest. Euroopa Ülemkogu leppis kokku aluslepingu muutmises, et euroala liikmesriigid saaksid luua alalise mehhanismi kogu euroala finantsstabiilsuse tagamiseks (Euroopa stabiilsusmehhanism). See mehhanism asendab Euroopa finantsstabiilsusvahendi ja Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi, mis jäävad kehtima 2013. aasta juunini. Kuna selle mehhanismi eesmärk on tagada kogu euroala finantsstabiilsus, leppis Euroopa Ülemkogu kokku, et ELi toimimise lepingu artikli 122 lõiget 2 ei ole enam sellel eesmärgil vaja kasutada. Riigipead ja valitsusjuhid leppisid seetõttu kokku, et kõnealust sätet sellel eesmärgil enam ei kasutata.
2. Euroopa Ülemkogu leppis kokku ELi toimimise lepingu muutmist käsitleva otsuse eelnõu teksti suhtes, mis on toodud I lisas. Ülemkogu otsustas viivitamata algatada Euroopa Liidu lepingu artikli 48 lõikes 6 ette nähtud lihtsustatud läbivaatamismenetluse. Konsulteerimine asjaomaste institutsioonidega tuleks lõpule viia õigeaegselt, et otsuse võiks 2011. aasta märtsis ametlikult vastu võtta, et siseriiklikud heakskiitmismenetlused oleks võimalik 2012. aasta lõpuks lõpule viia ja et otsus saaks jõustuda 1. jaanuaril 2013.

3. Euroopa Ülemkogu kutsus samuti euroala riikide rahandusministreid ja komisjoni üles viima 2011. aasta märtsiks lõpule töö valitsustevahelise kokkuleppega, millega luuakse tulevane mehhanism, lisades sellesse üldised põhimõtted, mis on esitatud eurorühma 28. novembri 2010. aasta avalduses (II lisa), mille Euroopa Ülemkogu kinnitas. Mehhanism aktiveeritakse euroala liikmesriikide vastastikusel kokkuleppel, kui esineb risk kogu euroala stabiilsusele.
4. Liikmesriigid, mille rahaühik ei ole euro, kaasatakse nende soovil sellesse töösse. Nad võivad otsustada osaleda mehhanismi toimingutes vastavalt vajadusele.
5. Euroopa Ülemkogu kutsus üles kiirendama tööd majanduse juhtimist käsitleva kuue seadusandliku ettepanekuga, tuginedes oktoobris kinnitatud rakkerühma soovitustele ning säilitades suured ambitsioonid, nii et ettepanekud saaks vastu võtta 2011. aasta juuniks. Ülemkogu tervitas nõukogu aruannet süsteemse pensionireformi käsitlemise kohta stabiilsuse ja kasvu pakti alusel ning kutsus üles võtma aruannet arvesse reformitud stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamise põhimõtetes.
6. Tuletades meelde 2010. aasta oktoobri järeldusi, jäi Euroopa Ülemkogu ootama ettepanekuid, mis komisjon kavatseb esitada 2011. aasta juuniks uue mitmeaastase finantsraamistiku kohta, ja kutsus institutsioone üles tegema koostööd, et soodustada selle õigeaegset vastuvõtmist.
7. Kriisile reageerimisel ja struktuurireformide läbiviimise edendamisel tuginevad liit ja liikmesriigid jätkuvalt uuele Euroopa 2020. aasta tööhõive ja majanduskasvu strateegiale. Euroopa Ülemkogu väljendas heameelt alates strateegia käivitamisest tehtud edusammude üle, mis on välja toodud eesistujariigi esitatud aruandes.
8. Euroopa Ülemkogu tervitas euroala liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide ning ELi institutsioonide avaldust (III lisa).

II. MUUD KÜSIMUSED

9. Euroopa Ülemkogu väljendas heameelt kõrge esindaja esitatud eduaruande üle, milles käsitletakse Euroopa Liidu suhteid strateegiliste partneritega. Selle alusel kutsus Euroopa Ülemkogu kõrget esindajat üles jätkama seda tööd kooskõlas 2010. aasta septembri järeldustega ning tihedas koostöös komisjoni ja välisasjade nõukoguga, tuues välja Euroopa ühised huvid ja tehes kindlaks kõik võimalikud mõjutusvahendid nende huvide saavutamiseks. Euroopa Ülemkogu teeb kord aastas edusammudest kokkuvõtte ning esitab vajaduse korral suunised. Euroopa välisteenistuse käivitamine ja selle koordineeriv roll annavad väärtusliku võimaluse seda tööd kiirendada.
10. Euroopa Ülemkogu kinnitas nõukogu 14. detsembri 2010. aasta järeldused laienemise kohta ning nõustus Montenegrole kandidaatriigi staatuse andmisega.
11. Euroopa Ülemkogu mõistis hukka Côte d'Ivoire'i presidendivalimiste teise vooru järel toime pandud vägivaldaaktid, eelkõige vägivalda kasutamise tsiviilelanike vastu 16. detsembril. Ülemkogu kutsus kindlalt kõiki pooli üles ilmutama vaoshoitust. Ülemkogu tuletas meelde, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus on väljendanud valmisolekut mõista kohut selliste tegude eest vastutavate isikute üle. Ülemkogu kutsus kõiki Côte d'Ivoire'i tsiviil- ja sõjalisi juhte üles alluma demokraatlikult valitud presidendile Alassan Ouattarale, kui nad seda veel teinud ei ole. Ülemkogu kinnitas ELi otsustavust võtta sihipäraseid piiravaid meetmeid nende vastu, kes jätkuvalt takistavad Côte d'Ivoire'i rahva väljendatud suveräänse tahte austamist.
12. Euroopa Ülemkogu tervitas Cancúnis toimunud konverentsi (COP-16) edukaid tulemusi kui olulist sammu edasi ülemaailmsetes jõupingutustes saavutada kokkulepitud eesmärk hoida ülemaailmse temperatuuri tõus alla 2°C, ning tundis rahulolu märtsis kokkulepitud strateegia eduka rakendamise üle.

EELNÕU: EUROOPA ÜLEMKOGU OTSUS,

...

**millega muudetakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 136 seoses
stabiilsusmehhanismiga liikmesriikide jaoks, mille rahaühik on euro**

EUROOPA ÜLEMKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 48 lõiget 6,

võttes arvesse 16. detsembril 2010 Belgia valitsuse poolt Euroopa Ülemkogule esitatud ettepanekut
muuta Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 136,

[võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust¹,]

[võttes arvesse Euroopa Komisjoni arvamust²,]

[pärast Euroopa Keskpanga arvamuse saamist³]

¹ ... arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

² ... arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

³ ... arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu lepingu artikli 48 lõige 6 võimaldab Euroopa Ülemkogul võtta pärast Euroopa Parlamendi, komisjoni ja teatavatel juhtudel Euroopa Keskpagaga konsulteerimist ühehäälselt vastu otsuse, millega muudetakse täielikult või osaliselt Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmandat osa. Selline otsus ei või suurendada aluslepingutega liidule antud pädevust ja see jõustub vaid pärast seda, kui liikmesriigid on selle kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega heaks kiitnud.
- (2) Riigipead ja valitsusjuhid leppisid Euroopa Ülemkogu 28.–29. oktoobri 2010. aasta kohtumisel kokku, et liikmesriigid peaksid looma alalise kriisilahendusmehhanismi, et tagada finantsstabiilsus kogu euroalal, ja kutsusid Euroopa Ülemkogu eesistujat üles pidama Euroopa Ülemkogu liikmetega konsultatsioone selleks vajalike muudatuste üle, mis tuleb piiratud määral teha aluslepingus.
- (3) Belgia valitsus esitas 16. detsembril 2010 Euroopa Liidu lepingu artikli 48 lõike 6 esimese lõigu kohaselt ettepaneku muuta Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 136, lisades lõike, mille kohaselt liikmesriigid, mille rahaühik on euro, võivad luua stabiilsusmehhanismi, mis võetakse kasutusele, kui see on kogu euroala stabiilsuse tagamiseks hädavajalik, ning milles nähakse ette, et mehhanismi alusel mis tahes vajaliku finantsabi andmine toimub rangetel tingimustel. Euroopa Ülemkogu võttis samal ajal vastu järeldused tulevase stabiilsusmehhanismi kohta (punktid 1–4).
- (4) Stabiilsusmehhanism on vajalik vahend, et tegeleda selliste juhtudega, mil esineb risk kogu euroala finantsstabiilsusele, nagu kogeti 2010. aastal, ning seega aitab mehhanism säilitada liidu enda majanduslikku ja finantsstabiilsust. Euroopa Ülemkogu leppis 16.-17. detsembril 2010. aasta kohtumisel kokku, et kuna selle mehhanismi eesmärk on tagada kogu euroala finantsstabiilsus, siis Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 122 lõiget 2 ei ole enam sellel eesmärgil vaja kasutada. Riigipead ja valitsusjuhid leppisid seetõttu kokku, et kõnealust sätet ei tuleks sellel eesmärgil kasutada.

- (5) Euroopa Ülemkogu otsustas 16. detsembril 2010 konsulteerida Euroopa Liidu lepingu artikli 48 lõike 6 teise lõigu kohaselt nimetatud ettepaneku suhtes Euroopa Parlamendi ja komisjoniga. Ülemkogu otsustas samuti konsulteerida Euroopa Keskpangaga. [Euroopa Parlament, komisjon ja Euroopa Keskpank võtsid vastavalt [...kuupäevad...] vastu nimetatud ettepanekut käsitlevad arvamused.]
- (6) Muudatus puudutab Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmandas osas sisalduvat sätet ja see ei suurenda liidule aluslepingutega antud pädevust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklisse 136 lisatakse järgmine lõige:

„3. Liikmesriigid, mille rahaühik on euro, võivad luua stabiilsusmehhanismi, mis võetakse kasutusele, kui see on kogu euroala stabiilsuse tagamiseks hädavajalik. Mehhanismi alusel mis tahes vajaliku finantsabi andmine toimub rangetel tingimustel.”

Artikkel 2

Liikmesriigid teatavad nõukogu peasekretärile viivitamata kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega käesoleva otsuse heakskiitmiseks vajalike menetluste lõpuleviimisest.

Käesolev otsus jõustub 1. jaanuaril 2013, tingimusel et esimeses lõigus osutatud teatised on kätte saadud, või vastasel juhul esimeses lõigus osutatud teatistest viimase kättesaamisele järgneva kuu esimesel päeval.

Artikkel 3

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Euroopa Ülemkogu nimel
eesistuja

TULEVASE MEHCHANISMI ÜLDISED PÕHIMÕTTED
EURORÜHMA 28. NOVEMBRI 2010. AASTA AVALDUS

„Hiljutised sündmused on näidanud, et ühe liikmesriigi finantsprobleemid võivad üsna kiiresti ähvardada erinevaid kanaleid pidi kogu Euroopa Liidu makromajanduslikku finantsstabiilsust, seda eriti euroalal, kus riikide majandus ja eelkõige finantssektorid on omavahel tihedalt seotud.

Kogu praeguse kriisi vältel on euroala liikmesriigid näidanud üles kindlat tahet võtta otsustavaid ja koordineeritud meetmeid, et tagada vajaduse korral finantsstabiilsus kogu euroalal ja taastada jätkusuutlik majanduskasv.

Eeskätt on loodud Euroopa finantsstabiilsusvahend, et võimaldada anda kiiret ja tõhusat likviidsusabi koos Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi ja Rahvusvahelise Valuutafondiga (IMF), tuginedes rangetele majandus- ja eelarvepoliitika kohanduste programmidele, mida asjaomased liikmesriigid peavad rakendama, ning tagades võla jätkusuutlikkuse.

Euroopa Ülemkogu leppis 28.–29. oktoobril kokku vajaduses luua finantsstabiilsuse tagamiseks kogu euroalal alaline kriisilahendusmehhanism. Eurorühma ministrid leppisid kokku, et see Euroopa stabiilsusmehhanism peaks põhinema Euroopa finantsstabiilsusvahendil ja olema suuteline tegema euroala liikmesriikidele kättesaadavaks finantsabi pakette range tingimuslikkuse alusel, võttes aluseks praeguse Euroopa finantsstabiilsusvahendi eeskirjad.

Euroopa stabiilsusmehhanism täiendab uut tugevdatud majandusjuhtimise raamistikku, eesmärgiga teostada tõhusat ja põhjalikku majandusjärelevalvet, pöörates tähelepanu ennetamisele ja vähendades oluliselt kriiside tekke võimalust tulevikus.

Eeskirju kohandatakse, et näha ette erasektori võlausaldajate üksikjuhtumipõhine osalemine, tagades täieliku kooskõla IMFi põhimõtetega. Igal juhul kaasneb selleks, et kaitsta maksumaksjate raha ja saata erasektori võlausaldajatele selge sõnum, et nende nõuded on madalamat järku kui valitsussektori nõuded, Euroopa stabiilsusmehhanismi laenuga eelisvõlausaldaja staatus, olles madalamat järku üksnes IMFi laenuga võrreldes.

Euroala liikmesriigile antav abi põhineb rangel majandus- ja eelarvepoliitika kohanduste programmil ning põhjalikul võla jätkusuutlikkuse analüüsil, mille teostavad Euroopa Komisjon ja IMF koostöös Euroopa Keskpangaga.

Selle põhjal teevad eurorühma ministrid ühehäälselt otsuse abi andmise kohta.

Kui komisjoni ja IMFi poolt koostöös Euroopa Keskpangaga teostatud võla jätkusuutlikkuse analüüsi alusel peetakse riiki maksejõuliseks, ergutatakse erasektori võlausaldajaid säilitama oma krediitdipositsiooni vastavalt rahvusvahelistele eeskirjadele ja täielikult kooskõlas IMFi tavadega. Juhul kui mõni riik peaks ootamatult maksejõuetuna näima, peab asjaomane liikmesriik pidama kooskõlas IMFi tavadega oma erasektori võlausaldajatega läbirääkimisi ulatusliku restruktureerimiskava üle, et taastada võla jätkusuutlikkus. Kui nende meetmete abil suudetakse taastada võla jätkusuutlikkus, võib Euroopa stabiilsusmehhanism pakkuda likviidsusabi.

Selle protsessi hõlbustamiseks lisatakse alates 2013. aasta juunist euroala riikide kõigi uute võlakirjaklaenude tingimustesse standardsed ja identsed ühise tegutsemise klauslid, et säilitada turu likviidsus. Need klauslid, sealhulgas agregeerimisklauslid, mis võimaldavad läbirääkimistel käsitleda kõiki liikmesriigi emiteeritud võlaväärtpabereid koos, peaksid olema kooskõlas nende klauslitega, mis on ühise tegutsemise klausleid käsitleva G10 aruande kohaselt tavalised Ühendkuningriigi ja USA õiguses. See võimaldaks võlausaldajatel teha kvalifitseeritud häälteenamusega otsus, lepitakse kokku õiguslikult siduvas maksetingimuste muudatuses (maksepuhkus, tähtaja pikendamine, intressimäära kärpimine ja/või väärtusekärbe), kui võlgnik ei ole suuteline võlga tasuma.

Liikmesriigid püüavad keskmises perspektiivis pikendada oma uute emiteeritavate võlakirjade lunastustähtaega, et vältida suuremahulise refinantseerimise vajadust lühikese perioodi jooksul.

Selle raamistiku üldist tõhusust hindab komisjon koostöös Euroopa Keskpangaga 2016. aastal.

Kordame veel, et mis tahes erasektori osalemine nendel tingimustel ei toimu enne 2013. aasta keskpaika.

Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy on kinnitanud, et aluslepingu piiratud määral muutmist käsitlevas ettepanekus, mille ta esitab Euroopa Ülemkogule selle järgmisel kohtumisel, võetakse täna tehtud otsust arvesse.”

**EUROALA LIIKMESRIIKIDE RIIGIPEADE JA VALITSUSJUHTIDE NING ELI
INSTITUTSIOONIDE AVALDUS**

Euroala liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid ning ELi institutsioonid on allpool selgelt teatanud, et nad on valmis tegema kõik, mis on vajalik kogu euroala stabiilsuse tagamiseks. Euro on ja jääb Euroopa integratsiooni keskseks osaks. Eelkõige kutsusid riigipead ja valitsusjuhid üles otsustavalt tegutsema järgmistes valdkondades:

- a) **Olemasolevate programmide täielik rakendamine:** tunneme heameelt muljetavaldavate edusammude üle, mida on tehtud Kreeka programmi ja Iirimaa heakskiidetud kohandusprogrammi rakendamisel, sealhulgas 2011. aasta eelarve vastuvõtmise üle.
- b) **Eelarvepoliitilise vastutuse säilitamine:** võtame kõik kohustuse täita rangelt eelarvepoliitilisi soovitusi, järgides täiel määral 2010. ja 2011. aastaks seatud eelarve-eesmärke ja korrigeerides ülemäärase eelarvepuudujäägi kokkulepitud tähtaja jooksul.
- c) **Majanduskasvu hoogustamine ja struktuurireformide tõhustamine:** oleme kindlalt otsustanud hoogustada struktuurireforme, et suurendada majanduskasvu.
- d) **Stabiilsuse ja kasvu pakti tugevdamine ning uue makromajandusliku järelevalveraamistiku rakendamine** alates 2011. aasta suvest.
- e) **Enne alalise mehhanismi jõustumist piisava rahalise toetuse kättesaadavuse tagamine Euroopa finantsstabiilsusvahendi raames:** märgime, et Iirimaa programmi toetamiseks eraldati Euroopa finantsstabiilsusvahendist vaid väga piiratud summasid.

- f) **Finantssüsteemi täiendav tugevdamine** nii õigusliku kui ka järelevalveraamistiku osas ning pangandussektoris uute stressitestide läbiviimine.

- g) **Täielik toetus Euroopa Keskpanga tegevusele:** toetame Euroopa Keskpanka ja tema sõltumatut vastutust meetmete eest, mis tagavad hindade stabiilsuse, pidurdavad kindlalt prognoositud inflatsiooni ja aitavad seeläbi kaasa euroala finantsstabiilsusele. Oleme pühendunud sellele, et tagada eurosüsteemi keskpankade rahanduslik sõltumatus.

Käesoleva strateegia elemente arendatakse osana meie uuest majanduse juhtimisest lähikuudel edasi kui igakülgselt vastust kõikidele väljakutsetele.
